

"Ett resurseffektivt Europa"
**En undersökning riktad till lokala
och regionala myndigheter**
Sammanfattning av resultaten

Dessa slutsatser bygger på PM:et "Slutrapport – Bedömning av flaggskeppsinitiativet Ett resurseffektivt Europa" från Vienna University of Economics and Business, Research Institute for Managing Sustainability (RIMAS) (Zoran Rušnov och Norma Schönherr).

De ska inte betraktas som Regionkommitténs officiella ståndpunkt.

Mer information om Europeiska unionen och Regionkommittén finns på webbplatserna <http://www.europa.eu> och <http://www.cor.europa.eu>.

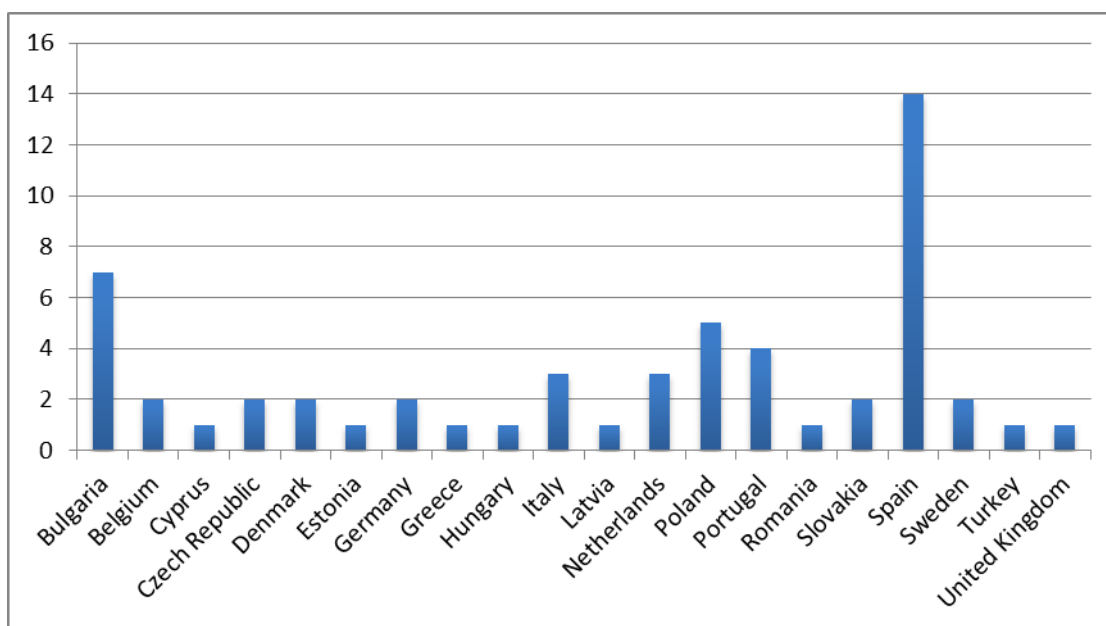
© Europeiska unionen, Augusti 2013

Kopiering av utdrag tillåten, under förutsättning att källan uttryckligen anges.

Basinformation

Under det andra kvartalet 2013 genomförde Regionkommittén genom sin övervakningsplattform för Europa 2020 en undersökning om läget när det gäller flaggskeppsinitiativet "**Ett resurseffektivt Europa**"¹, som gav en lägesrapport om de lokala och regionala myndigheternas syn på denna fråga.

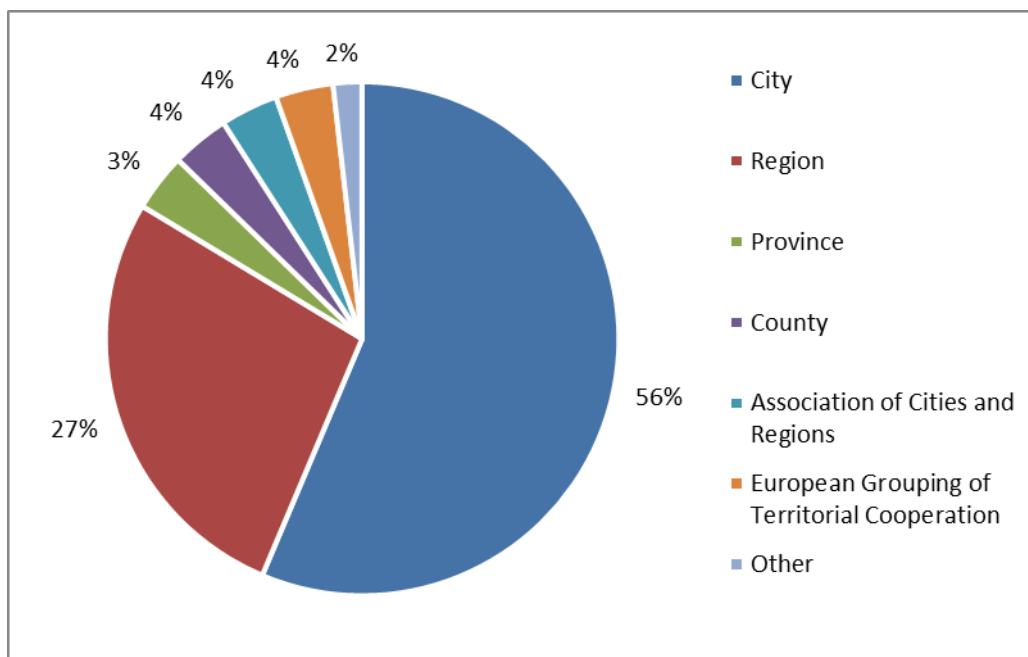
Denna undersökning är ett led i en mer omfattande övervakningsinsats om Europa 2020 som Regionkommittén (ReK) inledde i december 2012 och som pågår till 2013. Resultaten av dessa individuella bedömningar har utgjort underlag för sju konferenser – en för varje flaggskeppsinitiativ – och kommer senare att ingå i Regionkommitténs bidrag till EU-kommissionens halvtidsöversyn av Europa 2020-strategin som planeras till 2014. Den föreliggande undersökningen bygger på **55 svar från 20 EU-medlemsstater och Turkiet** (diagram 1.1 nedan). Resultaten kommer att presenteras vid ReK:s konferens den 2–3 september 2013.

Figur 1: Antal svar som inkommit från EU:s medlemsstater

De flesta av svaren har inkommit direkt eller indirekt från städer (56 %), följt av regioner (27 %), distrikt, sammanslutningar av städer och regioner samt europeiska grupperingar för territoriellt samarbete (alla 4 %), provinser (3 %) och övriga (2 %) enligt figur 2. Av de 55 deltagarna är 27 medlemmar i Regionkommitténs övervakningsplattform för Europa 2020-strategin.

¹ Undersökningen pågick från den 30 mars till den 11 juli 2013 och frågeformuläret och bakgrundsinformation finns på <http://portal.cor.europa.eu/europe2020/ClosedSurveys/Pages/A-Resource-Efficient-Europe.aspx>.

Figur 2: Översikt av svaren enligt myndighetstyp

Denna rapport är indelad i fyra avsnitt i enlighet med de olika avsnitten i frågeformuläret till undersökningen. Dessa avsnitt är följande:

- Politiska utmaningar och insatser på regional och lokal nivå;
- Vilken relevans har "Ett resurseffektivt Europa" för de lokala myndigheterna?
- Vilken relevans har den nationella politiken för de lokala myndigheterna?
- Politik och finansiering.

I varje avsnitt sammanfattas huvudtendenserna i svaren, och vi lyfter fram såväl särskilda perspektiv som enskilda kommentarer. Dessa fyra avsnitt föregås av en inledning med information om själva flaggskeppsinitiativet och om aktuella frågor och utmaningar på närliggande politikområden.

Sammanfattning och slutsatser

Undersökningen baserades på 18 frågor som delats in i fyra avsnitt. Huvudresultaten sammanfattas och följs av de slutsatser som kan dras från de svar som inkommit.

- **71 %** av de lokala och regionala myndigheterna uppfattar **energieffektivitet och användning av förnybara energikällor** som den **viktigaste utmaningen** för deras region eller stad, medan **58 %** av respondenterna anser att det viktigaste i stället är en **effektivare resursanvändning**. Detta följs av utmaningarna med **övergången till en koldioxidsnål ekonomi** och **moderniseringen av transportsektorn**, som var och en framhålls av **44 %** av respondenterna.
- **67 %** av respondenterna ansåg att det **mest relevanta målet** är att **hitta och skapa nya möjligheter på lokal nivå till ekonomisk tillväxt och mer innovation samt att stärka EU:s konkurrenskraft**, mot bakgrund av de aktuella utmaningarna för den egna regionen. **58 %** pekade ut **kamp mot klimatförändringen och begränsning av resursanvändningens miljöpåverkan** som det viktigaste målet, medan **56 %** av respondenterna nämner en **förbättring de ekonomiska resultaten och en samtidig minskning av resursanvändningen**.
- **53 %** av deltagarna i undersökningen har vidtagit åtgärder för ökad resurseffektivitet på området för **utsläppsnåla och resurseffektiva energisystem**. **44 %** av respondenterna har genomfört åtgärder för såväl **hållbar konsumtion och produktion** som **utsläppsnåla och resurseffektiva transporter**. **35 %** har genomfört åtgärder för **effektiv användning av råvaror (mineraler, skogar och biomassa)** på regional basis, och **29 %** har antagit politik för **en ekonomi utan avfall** och för **biologisk mångfald, ekosystemtjänster och markanvändning**.
- **65 %** av de lokala och regionala myndigheterna svarar att de har **vidtagit åtgärder som kopplats samman som en del av ett integrerat ramverk**, medan **endast 15 %** säger att de **inte vidtagit integrerade åtgärder**. **20 %** lämnade inget svar på denna fråga.
- **44 %** av respondenterna uppger att **20 % mindre utsläpp av växthusgaser (VHG) än 1990 är ganska realistiskt**. **35 %** svarar att detta mål är **mycket lämpligt**. När det gäller målet att **20 % av energin ska komma från förnybara energikällor**, anser **56 %** av respondenterna att detta är **ganska realistiskt**, och **33 %** att det är **mycket sannolikt**. När det gäller en **ökning av energieffektiviteten med 20 %** svarar **56 %** att detta

är **ganska realistiskt**, och **31 %** anser att det är **mycket sannolikt** att detta mål uppnås.

- **65 %** av respondenterna skulle vilja **utvidga borgmästaravtalet** till att även omfatta den viktiga frågan om **avfallshantering**. **55 %** av deltagarna skulle också vilja inkludera **vattenförvaltning**, och **53 %** framhåller **biologisk mångfald och markanvändning**. **51 %** av respondenterna skulle vilja att **luftföroreningar** omfattas av borgmästaravtalet.
- Nästan **46 %** av deltagarna anser att målet om en **20 % minskning av livsmedelskedjans användning av insatsvaror** är ganska realistiskt, medan **27 %** menar att detta mål **inte kan uppnås**. När det gäller målet att **alla nya byggnader i praktiken ska vara nära nollenergibyggnader och mycket materialeffektiva**, anser **45 %** av respondenterna att detta är **ganska realistiskt** och **42 %** menar att det **mycket sannolikt kommer att uppnås**. När det gäller mobilitet anser **44 %** av respondenterna att det är mycket troligt att det kan uppnås en årlig **minskning på i genomsnitt 1 % av växthusgasutsläppen**, och **36 %** anser att det är **ganska troligt**.
- **64 %** av de lokala och regionala myndigheterna rapporterar att den **mest relevanta åtgärden** när det gäller situationen i den egna regionen/staden är **främjande av en bättre förvaltning av vattenresurserna**. **55 %** lyfter fram **främjande av hållbar konsumtion och produktion**, medan **53 %** nämner **omvandling av avfall till resurser**. **45 %** understryker vikten av att **stödja mer forskning och innovation**.
- **51 %** av respondenterna rapporterar att **innovation och investeringar** är den **åtgärd som är svårast att genomföra** under flaggskeppsinitiativet ett resurseffektivt Europa. **47 %** beklagar att det är **svårt att få subventioner**.
- På frågan om de starka och svaga punkterna i flaggskeppsinitiativet "Ett resurseffektivt Europa" sett ur ett regionalt/lokalt perspektiv, har de lokala och regionala myndigheterna gett mycket olikartade svar som närmar sig varandra när det gäller två positiva aspekter: de lokala och regionala myndigheterna värdesätter å ena sidan flaggskeppsinitiativets syfte att tillhandahålla mål och å andra sidan dess större tonvikt på miljöpolitiken i Europa. När det gäller svagheter lyfter de lokala och regionala myndigheterna fram att flaggskeppsinitiativet "Ett resurseffektivt Europa" inte är tillräckligt anpassat till den ekonomiska krisen, vilket saktar ner framstegen i riktning mot resurseffektivitet på regional nivå. Andra kommentarer handlar om att lokala aktörer inte är involverade i tillräcklig utsträckning samt att riktlinjerna för målen är alltför diffusa.

- **27 %** av respondenterna **rekommenderar förändringar** av flaggskeppsinitiativet "**Ett resurseffektivt Europa**".
- För **36 %** av deltagarna **motsvarar de nationella reformprogrammen de lokala/regionala behoven** när det gäller de politikområden som omfattas av flaggskeppsinitiativet "Ett resurseffektivt Europa". Omvänt anser **20 %** av deltagarna att deras nationella reformprogram inte på ett adekvat sätt uppfyller de lokala/regionala behoven på de olika politikområdena.
- På frågan om eventuella ändringar i det egna landets nationella reformprogram för 2014 när det gäller resurseffektivitet svarade **25 % att de skulle rekommendera ändringar i de nationella reformprogrammen.**
- **71 %** av respondenterna uppger att de har behov av finansiering, och **Eruf** förefaller vara den finansieringskälla som används mest vid åtgärder relaterade till flaggskeppsinitiativet "Ett resurseffektivt Europa". De lokala och regionala myndigheterna använder dock även **Sammanhållningsfonden (47 %)**, följt av **ESF (40 %)** och **Life (35 %)**.
- **49 %** av respondenterna har vidtagit åtgärder för att genomföra flaggskeppsinitiativet "Ett resurseffektivt Europa" i partnerskap med olika myndighetsnivåer.
- **40 %** av respondenterna framhåller att det **inte finns tillräckliga förbindelser mellan EU:s politiska ramar och den lokala nivån.**
- **73 %** av de lokala och regionala myndigheterna uppger att de **har en strategi för att involvera olika aktörer i syfte att uppnå de politiska målen för ett resurseffektivt Europa.** Av dessa 73 % genomför en femtedel informationskampanjer i syfte att involvera och engagera allmänheten. Endast 10 % söker aktivt involvera de små och medelstora företagen i en sektorsövergripande metod.

Generellt sett förefaller de lokala och regionala myndigheterna att vara på väg mot att uppfylla målen för flaggskeppsinitiativet "Ett resurseffektivt Europa". Några utmaningar måste dock lösas för att uppnå vissa mål. Till exempel och som sades ovan uppfattar de lokala och regionala myndigheterna energieffektivitet och användning av förnybar energi som de viktigaste utmaningarna. Detta kan förklaras med att övergången från gängse energisystem till system med förnybar energi skapar problem vid genomförandet på grund av finansiella och tekniska begränsningar.

Behovet av innovativa energisystem som minskar kostnaderna och därigenom stärker ekonomin framhävs dessutom av att de lokala och regionala myndigheterna fäster stor vikt vid identifiering och skapande av nya möjligheter till ekonomisk tillväxt och mer omfattande innovation. De lokala och regionala myndigheterna har rapporterat en ny tendens i samband med minskningen av utsläppen av växthusgaser med 20 %, nämligen att främja och öka kollektivtrafiken i syfte att minska trafikutsläppen.

De lokala och regionala myndigheterna nämner också svårigheter när det gäller att minska livsmedelskedjans användning av insatsvaror, på grund av avsaknad av riktlinjer från de nationella myndigheterna. Andra problemställningar är att få tillgång till investeringar när det gäller resurseffektivitetsprojekt, oavsett om det är från EU eller från privata finansieringskällor.

När det gäller de föreslagna förändringarna av flaggskeppsinitiativet framför de lokala och regionala myndigheterna likartade argument, särskilt behovet av en utökad budget och tydliga och bindande mål. Dessutom efterlyser man bättre förbindelser mellan de lokala och regionala myndigheterna och de europeiska politiska ramarna, vilket visar att de lokala och regionala myndigheterna är involverade i liten utsträckning på detta område.